

IACOB CIHAC

1800 – 1888

Inițiatorul primului curs de chirurgie

Din deceniul al treilea al secolului al XIX-lea au loc prefaceri sociale, economice și culturale care vor schimba soarta celor două Principate Românești. Inițiate de evenimentele din 1821, aceste prefaceri istorice vor trece prin epoca „reglamentară” a Revoluției de la 1848 și vor culmina cu Unirea Principatelor Române din ianuarie 1859.

În această epocă se circumscrie și activitatea medicului ceh **Iacob Cihac**, sosit pe meleagurile Moldovei în jurul anului 1821. Era de origine cehă, dar familia sa se stabilise în Bavaria. Și-a făcut studiile în Germania unde și-a însușit o vastă cultură medicală și naturalistă. Pășind pe meleagurile Moldovei s-a încadrat în curentul iluminist al epocii de după mișcarea revoluționară din 1821, care instaurează domniile pământene și militează pentru un învățământ și o cultură în limba română.

Împreună cu alți medici, ca Mihai Zotta, și cu unii boieri moldoveni animați de ideile iluministe și de propagare a științelor pozitive și umaniste, ia inițiativa de a înființa o societate științifică și literară. Anterior luase ființă la Iași „Cercul de citire medicală” la care se înscriuseră 21 de aderenți care au cotizat pentru un număr de 12 abonamente la publicațiile din străinătate cu profil medical, biologic și farmaceutic. Cercul de citire medicală este găzduit în casa lui Iacob Cihac, aflată în apropierea Spitalului „Sf. Spiridon”. Citirea în comun a publicațiilor era urmată de discuții pe diverse teme științifice, dar și de propagarea ideilor științifice în cercuri cât mai largi. De aici s-a născut ideea înființării unei societăți medico-naturaliste. Dr. Iacob Cihac avea, în 1830, o poziție bine consolidată, fiind medicul șef al miliției moldovenești.

Această inițiativă prinde contur în anul 1832, prin înființarea „Societății Doftoricești Moldo-Române” al cărei statut elaborat, în principal, de Iacob Cihac își propunea să îmbunătățească sistemul de organizare sanitară în cele două Principate prin înființarea unui spital medico-chirurgical și obstetrical. Societatea a contribuit la progresul științelor medicale și farmaceutice, prin procurarea de cărți și reviste din străinătate, organizarea de întruniri ale membrilor societății, prin publicarea de broșuri care să circule în țară și străinătate și care să oglindească experiența medicilor și a naturaliștilor din Principate și, nu în ultimul rând, prin dezvoltarea de relații cu societăți științifice din străinătate.

Iacob Cihac a fost sufletul și animatorul acestei societăți care are o contribuție de o mare importanță în formarea spiritului științific în Moldova, el orientând activitatea acesteia în câteva direcții principale - propășirea științei și a literaturii, îmbunătățirea

stării de sănătate a populației, efectuarea de cercetări în domeniul istoriei naturale pe meleagurile Moldovei. Lui îi revine meritul de a fi organizat serviciul sanitar militar și de înființare a primelor spitale militare. În domeniul propagării și progresului științelor naturale n-a rămas la nivelul declarațiilor teoretice, elaborând primul tratat de *Istorie Naturală* din Principate.

A sprijinit și dezvoltarea la nivel înalt a învățământului din Moldova contribuind la înființarea și organizarea Academiei Mihăilene în cadrul căreia a fost și profesor, predând cursuri de istorie naturală. Multe din realizările pe linie sanitară din Moldova, de după 1828, inclusiv dezvoltarea Epitropiei Casei Spitalelor Sf. Spiridon i se datorează și lui Iacob Cihac.

A scris și un tratat de medicină militară, rămas mult timp în manuscris, care va vedea lumina tiparului în 1859.

A avut preocupări multiple, luând parte activă la lucrările diverselor comisii care se ocupau cu organizarea învățământului în Moldova, nefiind străin de prevederile *Așezământul Școlar*, din 1851, care prevedea înființarea unei școli de moașe și a unui curs de chirurgie care să constituie baza pentru înființarea unei facultăți de medicină.

S-a preocupat și de valorificarea apelor minerale din Moldova prin studierea izvoarelor minerale de la Neagra Șarului (județul Suceava) și Bălțătești (județul Neamț), fiind un pionier în acest domeniul în țara noastră.

A părăsit țară în 1852, dar a rămas aproape de ieșeni, interesându-se de progresele științifice și culturale ale acestor meleaguri și a urmărit bunul mers al *Societății de Medici și Naturaliști* din Iași, prima societate științifică din România.

Înainte de a părăsi viața pământească a ținut, încă o dată, să-și lege numele de Iași, făcând o donație de mare valoare științifică Muzeului Societății de Medici și Naturaliști, o importantă colecție de minerale și fosile precum și numeroase manuscrise.

A fost un adevărat deschizător de drumuri în domeniul științei, al sănătății publice și al învățământului medical de pe aceste meleaguri, fapt pentru care s-a bucurat de prețuirea ieșenilor care, în memoria sa, au denumit o stradă din apropierea Facultății de Medicină cu numele său.

M. Lițu